

NEW VERSION

SAATE

Lähettäjä:	Sihteeristö
Vastaanottaja:	Valmistelukunta
Asia:	Euroopan oikeusasiamiehen Jacob Södermanin esitys: "Ehdotuksia perussopimusten muutoksiksi"

Valmistelukunnassa tarkkailijana oleva Euroopan oikeusasiamies Jacob Söderman on toimittanut valmistelukunnan pääsihteerille liitteenä olevan esityksen.

Euroopan oikeusasiamiehen ehdottamat muutokset EY:n perustamissopimukseen

Euroopan oikeusasiamies teki 24. ja 25. kesäkuuta 2002 Euroopan tulevaisuutta käsittelevälle valmistelukunnalle ehdotuksia, jotka koskivat seuraavia asioita:

Perusoikeudet

Oikeussuojakeinoja koskeva luku

Euroopan hallintolaki

Jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vetoomuksia käsittelevien elinten verkosto

Oikeusasiamiehen puheisiin voi tutustua hänen kotisivuillaan:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/speeches/en/default.htm>.

Tässä muistiossa on luonnoksia perustamissopimuksen uusista tai muutetuista säännöksistä, joiden nojalla oikeusasiamiehen ehdotukset voidaan panna täytäntöön.

Valmistelukunta saattaa ehdottaa perustamissopimusten rakenteen muuttamista. Tämän vuoksi säännösluonnosten paikkaa perustamissopimuksissa ei voida todeta lopullisesti, ja viittaukset Euroopan yhteisön perustamissopimukseen on laitettu hakasulkeisiin [...]. Joihinkin lisämuutoksiin on myös tarvetta, jos unionin nykyistä "pilarirakennetta" muutetaan tai jos se poistetaan.

1 Perusoikeudet ja ihmisoikeudet

Ehdotettu teksti:

? artikla

Perusoikeudet ja ihmisoikeudet

1 Euroopan unionin perusoikeuskirjan säännökset sitovat yhteisön toimielimiä ja laitoksia sekä jäsenvaltioita silloin kun ne soveltavat yhteisön oikeutta.

2 Yhteisö voi liittyä ihmisoikeuksien suojelua ja edistämistä koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin [EY:n perustamissopimuksen 300 artiklassa] määrättyjen menettelyjen mukaisesti. Näin omaksutut velvoitteet sitovat yhteisön toimielimiä ja laitoksia sekä jäsenvaltioita silloin kun ne soveltavat yhteisön oikeutta.

3 Jos Euroopan oikeusasiamies toteaa EY:n perustamissopimuksen [195 artiklan] mukaisesti suorittamiensa tutkimusten jälkeen, että jäsenvaltio tai yhteisön toimielin tai laitos ei kunnioita yhteisön oikeuden perusteella velvoittavaa perusoikeutta tai ihmisoikeutta, oikeusasiamies voi nostaa kanteen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa.

Huomautukset:

Tämä säännös laadittu unionin nykyisen pilarirakenteen pohjalta, ja se voidaan sisällyttää Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ensimmäiseen osaan (Periaatteet). Säännöksessä viitataan siksi yhteisön oikeuteen eikä unionin oikeuteen – myös 1 kohdassa, joka perustuu perusoikeuskirjan 51 artiklaan.

Jos unionin pilarirakenne poistetaan, tämä säännös voidaan yhdistää Euroopan unionista tehdyn sopimuksen nykyiseen 6 artiklaan.

Jos valmistelukunta ehdottaa perustuslakia, siihen olisi sisällytettävä uudelleen muotoiltu versio tästä säännöksestä.

Kohtaa 3 vastaava säännös olisi myös lisättävä Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa olevaan yhteisön tuomioistuinta koskevaan osuuteen.

2 Oikeussuojakeinoja koskeva luku

Ehdotettu teksti:

? LUKU

OIKEUSSUOJAKEINOT

a artikla

Yleiset periaatteet

1 Yhteisön oikeuteen sisältyvien oikeuksiensa, perusoikeudet ja ihmisoikeudet mukaan lukien, suojelemiseksi jokaisella on oikeus seuraaviin oikeussuojakeinoihin tämän luvun määräysten mukaisesti:

- oikeus nostaa kanne toimivaltaisessa tuomioistuimessa
- oikeus vedota Euroopan parlamenttiin ja oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle
- oikeus vedota jäsenvaltion lainsäädäntöelimeen ja oikeus kannella jäsenvaltion oikeusasiamiehelle.

b artikla

Oikeussuojakeinot

1 Luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä on oikeus nostaa kanne yhteisön tuomioistuimessa yhteisöä ja sen toimielimiä ja laitoksia vastaan [EY:n perustamissopimuksen 230, 232 ja 235 artiklan] mukaisesti.

2 Luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä on oikeus yhteisön oikeuden mukaisten oikeuksien tehokkaaseen oikeussuojaan kansallisissa tuomioistuimissa. He voivat näiden oikeuksiensa suojelemiseksi nostaa kanteen kansallisissa tuomioistuimissa jäsenvaltioiden julkisia laitoksia tai muita luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä vastaan.

Yhteisön tuomioistuimella on valta antaa ennakkoratkaisu kansallisten tuomioistuinten pyytämistä yhteisön oikeuteen liittyvistä kysymyksistä [EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan] mukaisesti.

c artikla

Oikeus vedota Euroopan parlamenttiin

1 Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin [EY:n perustamissopimuksen 194 artiklan] mukaisesti.

2 Euroopan parlamentin pyynnöstä Euroopan komissio käsittelee yhteistoiminnassa vetoomuksia tapauksista, joissa jäsenvaltiot ovat mahdollisesti rikkoneet yhteisön oikeutta,

soveltaen [EY:n perustamissopimuksen 226 artiklassa] tarkoitettuja menettelyjä.

d artikla

Oikeusasiamiehet ja vetoomuksia käsittelevät elimet

1 Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus tehdä Euroopan oikeusasiamiehelle [EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan] mukainen kantelu, joka koskee yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia.

2 Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus tehdä riippumattomalle oikeusasiamiehelle tai vetoomuksia käsittelevälle elimelle kantelu epäkohdista, joita on ilmennyt jäsenvaltion julkisten laitosten soveltaessa yhteisön oikeutta. Jos jäsenvaltion oikeusasiamies tai vetoomuksia käsittelevä elin ei ole toimivaltainen asian suhteen, kantelu voidaan osoittaa Euroopan oikeusasiamiehelle.

Euroopan oikeusasiamies voi perusoikeuksia tai ihmisoikeuksia koskevissa asioissa nostaa kanteen yhteisön tuomioistuimessa [*perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia koskeva artikla: ks. edell. osio 1*] mukaisesti.

Huomautukset:

Jos valmistelukunta ehdottaa perustuslakia, tämä luku olisi sisällytettävä siihen. Jos luku lisätään nykyiseen EY:n perustamissopimukseen, se kuulunee ensimmäiseen osaan (Periaatteet).

Jos c ja d artiklat hyväksytään, nykyisessä 21 artiklassa olisi tarpeetonta säilyttää viittaus vetoomusoikeuteen ja Euroopan oikeusasiamieheen. Jäljempänä osiossa 3 ehdotetaan, että nämä 21 artiklan osat voitaisiin korvata säännöksillä, jotka koskevat oikeutta hyvään hallintoon.

D artiklan 2 kohta on vähimmäissäännös: se ei estäisi laajempien toimivaltuuksien siirtämistä oikeusasiamiehelle tai vetoomuksia käsittelevälle elimelle kansallisessa lainsäädännössä.

3 Euroopan hallintolaki

Ehdotettu teksti:

Yhteisön toimielimet ja laitokset toimivat sen mukaisesti, mitä oikeus hyvään hallintoon

edellyttää. Neuvosto määrittelee 251 artiklassa mainittua menettelyä noudattaen yhden vuoden kuluessa [...] sopimuksen voimaantulosta yhteisön toimielimissä ja laitoksissa sekä niiden henkilöstön keskuudessa noudatettavat hyvän hallintotavan periaatteet.

Huomautukset:

Tämä säännös voitaisiin sisällyttää EY:n perustamissopimuksen toiseen osaan (Unionin kansalaisuus), mahdollisesti korvaamaan nykyisen 21 artiklan kahta ensimmäistä luetelmakohtaa. Vaihtoehtoisesti se voitaisiin sijoittaa perustamissopimuksen ensimmäiseen osaan (Periaatteet) tai viidenteen osaan (Yhteisön toimielimet).

Ehdotettu yhden vuoden määräaika vaikuttaa kohtuulliselta, kun otetaan huomioon Euroopan parlamentin 6. syyskuuta 2001 hyväksymien hyvän hallintotavan säännösten suhteen jo toteutetut toimet.

4 Jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vetoomuksia käsittelevien elinten verkosto

Ehdotettu teksti:

195 artikla

(...)

4 Euroopan oikeusasiamies ja jäsenvaltioiden oikeusasiamiehet ja vetoomuksia käsittelevät elimet toimivat luottamuksellisessa yhteistyössä riippumattomuutensa säilyttäen.

5 Jäsenvaltion oikeusasiamies tai vetoomuksia käsittelevä elin voi siirtää yhteisön oikeuden mukaisia perusoikeuksia koskevan tapauksen Euroopan oikeusasiamiehen käsiteltäväksi. Tällainen kantelu voidaan osoittaa suoraan Euroopan oikeusasiamiehelle, jos jäsenvaltion oikeusasiamies tai vetoomuksia käsittelevä elin ei ole toimivaltainen asian suhteen.

(...)

Huomautukset:

EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan nykyinen 4 kohta numeroitaisiin uudelleen 6 kohdaksi.

Strasbourg 12. heinäkuuta 2002

